

Jacob
Weingreen

Učebnice
biblické
hebrejštiny

Učebnice biblické hebrejštiny

Jacob Weingreen

Recenzoval:

† prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc. (1. vydání)

Z anglického originálu *A practical Grammar for Classical Hebrew*, vydaného nakladatelstvím Oxford University Press roku 1959, přeložili Josef Hermach a Mlada Mikulicová.

Vydala Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum
Ovocný trh 560/5, 116 36 Praha 1
Praha 2021
Obálka Jan Šerých
Sazba Ondřej Salvet
Třetí české vydání

© Univerzita Karlova, 2021

© Oxford University Press, 1939, 1959

Učebnice biblické hebrejštiny je překladem druhého anglického vydání z roku 1959 a vychází se souhlasem Oxford University Press.

This translation of *A practical Grammar for Classical Hebrew, Second Edition* originally published in English in 1959 is published by arrangement with Oxford University Press.

Translation © Josef Hermach, Mlada Mikulicová, 2021

ISBN 978-80-246-5019-7

ISBN 978-80-246-5063-0 (pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

ÚVOD

Prof. R. M. Gwynn, MA, BD, SF, TCD

Můj přítel a kolega profesor Weingreen mě požádal, abych napsal několik slov na úvod k jeho mluvnici.

U nás na Dublinské univerzitě, kde máme každoročně početné třídy studentů teologie, kteří jsou v hebrejštině naprostými začátečníky, jsme po léta pociťovali potřebu mluvnice napsané co nejjednodušeji, avšak umožňující studentům bez dlouhých průtahů začít s vlastním studiem Starého zákona. Dr. Weingreen je skvěle vybaven pro sepsání takového díla, a to nejen díky své přesné a úplné akademické znalosti hebrejštiny, ale též na základě mnohaletých zkušeností s výukou začátečníků i pokročilejších. Dosáhl u svých studentů pozoruhodné obliby a jeho mluvnice je postavena na metodách, kterých sám používal. Domnívám se, že vytvořil knihu, kterou ocení jak začátečník, tak ti, kdo se postupně seznamují s autentickým textem hebrejského Písma.

PŘEDMLUVA

Tato kniha chce prostým a zajímavým způsobem prakticky naučit klasické hebrejštině. Ačkoli je učitelům i studentům k dispozici množství hebrejských gramatik, dostupných v angličtině, moje zkušenost s výukou tohoto jazyka mi ukázala, že by se dal vynajít jednodušší, přímější a rozumnější systém, než je ten dosavadní. Z rozhovorů s jinými učiteli hebrejštiny jsem usoudil, že je velmi zapotřebí mluvnice, která by studium tohoto jazyka učinila přístupnějším. Abych této potřebě vyhověl, začal jsem připravovat praktickou mluvnici. Po celou dobu práce jsem se řídil následujícími principy:

1. Hebrejská mluvnice je v zásadě schematická. Vyjdeme-li z jednoduchých základních pravidel, je možné téměř matematicky dosadit hlavní slovo tvorné skupiny. Kdykoli se v této mluvnici čtenáři předkládá nová látka, obvykle je to s odkazem na již známé zásady, jejichž použitím dosáhneme požadovaného výsledku. Typickým příkladem jsou „slabá slovesa“, která vykládám racionálně, prostou metodou aplikace obecných pravidel o „zvláštních“ písmenech na tato slovesa. Následně je možno dosadit tvary, které v daných případech přibírají.

2. Pro začátečníky je značně nepraktické pokoušet se naučit mluvnici hebrejštiny v celé její šíři. Efektivnější bude zabývat se základními zásadami a obraty, které utvoří základ budoucího zevrubnějšího studia. Proto jsem se raději vyhýbal, pokud to bylo možné a užitečné, odkazům na drobné a rozmanité výjimky, které se vyskytují v pokročilých mluvniciích hebrejštiny.

3. V zájmu přesnosti překladu jsem v nutných případech naznačil linii myšlení, v níž se hebrejštiny pohybuje. Ve cvičeních jsem slovy v závorkách ukázal, co není nutné v angličtině, ale je třeba doplnit v hebrejštině, např.: „Muž vzal knihu ze (na) stolu.“ (Pozn. překl.: Podobné náznaky jsou uzpůsobeny pro češtinu.) Často poukazuji na to, že je výhodné nejprve si přeložit větu do hebrejského způsobu myšlení, pak ji teprve převést do náležitých hebrejských slov.

4. Protože hebrejská slova jsou ohebná, zjistil jsem, že je možno sestavit obsáhlá cvičení na základě poměrně skrovné, leč použitelné slovní zásoby. Domnívám se, že student se má především soustředit na stavbu mluvnických

základů, nikoli shromažďovat obsáhlou slovní zásobu. Až získá slušnou praktickou znalost mluvnice a bude schopen si v hebrejštině prostudovat biblický text, může si rozšiřovat slovní zásobu konzultací se slovníkem.

5. Cvičení jsou rozvržena tak, aby nejen ilustrovala jednotlivé články mluvnického výkladu, ale také aby zahrnovala značnou část předchozí látky i slovní zásoby. Student tak co nejčastěji procvičuje flexi hebrejských slov. Stejně jako mluvnický materiál jsou postupně řazena i cvičení, z nichž každé obsahuje mnoho z předchozího. Cvičné věty jsou sestaveny s prvotním ohledem na překladovou práci a převážně odkazují na biblické postavy a události. Cvičení v druhé části knihy obsahují krátké souvislé pasáže a poezii: student je tak připravován k četbě biblických textů v hebrejštině.

6. Pro zopakování a k referenci najde student v první části knihy souhrn základních prvků hebrejské mluvnice.

7. Tabulky a slovníky na konci knihy obsahují příklady a odkazy a samy o sobě tvoří jakousi mluvnickou kostru. Výhodou takto ilustrativně pojatých tabulek a slovníků je, že student v nich pohodlně najde jakoukoli potřebnou informaci.

Toto jsou hlavní principy, podle nichž jsem pojímal svou knihu. Doufám, že tak vycházím vstříc požadavkům studentů i učitelů hebrejštiny. Jsem velmi vděčný za podporu a pomoc, které se mi během práce dostalo. Chtěl bych poděkovat zasloužilému členu Trinity College v Dublinu profesoru R. M. Gwynnovi, MA, BD za jeho ustavičný zájem o tuto práci, za pečlivé přečtení rukopisu a za laskavé sepsání úvodu. Zvláště jsem zavázán členu Magdalen College v Oxfordu profesoru G. R. Driverovi, MA, MC. Profesor Driver mi velmi ochotně nabídl svou odbornou pomoc: přečtení rukopisu, korektury, cenné připomínky a podněty. Také doplnil poznámku v Dodatku o konsektivním wāw. Díky korektorům z Clarendon Press za cennou pomoc.

J. W.

TRINITY COLLEGE
DUBLIN
červen 1939

PŘEDMLUVA
K DRUHÉMU (REVIDOVANÉMU) VYDÁNÍ

V tomto revidovaném vydání nedošlo k žádným změnám v prezentaci mluvnické látky, slovesných a jmenných tabulek či cvičení. Kromě menších oprav byly však zařazeny následující úpravy a doplňky. Upustil jsem od transliterace spirant s vkladným „h“ (např. bh, gh, kh atd.) a přijal vhodnější metodu transliterace pomocí podtržení písmene (např. ḡ, ḏ atd.). Doufám, že se tím odstraní případné nejasnosti v transliteraci, zvláště na počátku studia. Jako další pomůcky pro studenta jsem zařadil nové vysvětlivky pod čarou a některé stávající rozšířil. K objasnění a doplnění pravidla o vázaném genitivu podstatných jmen vyjadřujícím přívlastek jsem přidal krátkou poznámku v Dodatku.

Široké přijetí této mluvnice hebrejštiny jakožto učebnice je pro mě velkou odměnou. Věřím, že doplňky obsažené v tomto revidovaném vydání přispějí k lepšímu dosažení cílů této knihy.

J. W.

TRINITY COLLEGE
DUBLIN
srpen 1957

PŘEDMLUVA K TŘETÍMU ČESKÉMU VYDÁNÍ

Český překlad Weingreenovy hebrejské gramatiky vznikal na Katolické teologické fakultě v Praze v letech 1995–1997. Dodnes na tu dobu s vděčností vzpomínám a mám obrovskou radost, že naše kniha vychází péčí nakladatelství Karolinum nyní již potřetí. Technologie práce s fonty je v dnešních operačních systémech zcela odlišná od prostředí před 25 lety, v kterém jsme vyvíjeli naše technické řešení, takže zasahovat do hotové sazby by bylo obtížné a riskantní. To však neznamená, že bychom naši českou verzi Weingreenovy učebnice považovali za dokonalou. Máme ale samozřejmě velkou radost, že se kniha ve své dosavadní podobě a kvalitě osvědčila, a budeme rádi o to víc, když se i v budoucnu stane užitečným průvodcem všech odvážných poutníků do světa Bible. Doufáme, že nový formát a provedení knihy přispějí k jejímu snazšímu používání.

S vděčností je třeba zmínit dlouhou řadu vzácných lidí, kteří se podíleli na úspěšném dovršení celého díla. Je to především překladatel a iniciátor celého projektu, Mons. ThDr. Josef Hermach († 2002), dále spoluautoři Felix Slouka OFM a Mgr. Mlada Mikulicová, Ph.D. Na prepisování rukopisu se podíleli: Jiří Žůrek, Th.D., Mgr. Jan J. Janeček O.Cr., bratr Jiří OFM a moje sestra Mgr. Marie Larsen. Na korekturách spolupracovali: doc. PhDr. Jiřina Šedínová, CSc., PhDr. Olga Šotolová, CSc., prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc. († 2020), Igor Slouka a prof. ThDr. Martin Prudký. Technického zpracování se ujali: Jiří Staněk, Daniel Trojan a ing. Rudolf Mates.

Všem čtenářům a studentům bych chtěl popřát, aby jim tato učebnice pomohla porozumět jazyku, kterým Bůh promluvil k lidem. Nejedná se přitom jen o intelektuální úsilí, i když k pochopení hebrejské gramatiky je jistě třeba mnoho píle a nezbytného talentu. Ještě důležitější je však otevřenost srdce a myslí, protože Bible je slovo Boží a Hospodin promlouvá k člověku stále. Jde jen o to, umět se ztížit a usebrat. Proto je první hebrejské písmenko němé, jak nám to Mons. Hermach zdůrazňoval: učí nás zmlknout a vnímat Boží hlas. Jak je to myšleno? To bych rád přiblížil příběhem, který jsem si vypůjčil od Benedikta Holoty, vzácného to člověka, františkána a duchovního rádce. Pointa je od něho, vyprávění je moje vlastní. Tady je:

Zemřeli jednou rychle po sobě tři lidé. První je věhlasný biblista, zazvoní tedy směle u nebeské brány a z reproduktoru se ozve: „Znáš Hospodina?“ „No jistě, vždyť mám doktorát z biblické teologie, učil jsem o něm na univerzitě!“ Reproduktoř odpoví trochu rozpačité: „No tak tedy pojdte dál, pane profesore.“ Jako druhý zvoní u brány papežský kazatel. „Znáš Hospodina?“ „Jakpak by ne, kázal jsem o něm celý život velkým zástupům!“ Trochu smutně se ozvalo: „Ovšem, ovšem. Tak pojdte dovnitř, pane biskupe.“ Nakonec přijde katechetka z venkovské jednotřídky a nesměle cinkne na zvonek. Opět zazní otázka: „Znáš Hospodina?“ A ona vyhrkne: „Pane Bože, to jsi ty? Poznala jsem tě po hlase!“

za celý realizační tým
Dr. Ondřej Salvet

I owe special thanks to William F. Lunnon, B.A., Ph.D., Peter Boran, Dip.Comp.Eng., and James Cotter, B.Sc., from the Computer Science Department of Maynooth College; their help and support made it possible for me to finish this project while studying in Maynooth College, Ireland.

O. S.

OBSAH

A. Hebrejská abeceda	17
B. Výslovnost souhlásek	18
C. Znaménka samohlásek	19
D. O psaní	20
1. Samohlásková písmena	22
2. Otevřené a zavřené slabiky	22
3. Meṭeg	23
4. Milra' a mil'êl	23
5. Š ^c wā'	24
6. Maqqēf	26
7. Qāmeṣ ḥāṭūf	27
8. Dāgēš	28
9. Mappîq	30
10. Rāfe ^h	31
11. Némé souhlásky	31
12. Laryngály	32
13. Akcenty	33
14. Pauza	34
15. K ³ ṭiv a q ³ rê	34
16. Člen	35
<i>cvičení 1</i>	37
17. Neodlučitelné předložky ל, ב, כ	38
<i>cvičení 2</i>	41
18. Podstatné a přídavné jméno v singuláru	42
<i>cvičení 3</i>	44
19. Rod a číslo podstatných a přídavných jmen	45
20. Duál	47
<i>cvičení 4</i>	48
21. Spojka ׀	49

22. Tázací zájmena	51
<i>cvičení 5</i>	51
23. Samostatný a vázaný stav	53
24. Tabulka slov ve stavu samostatném a vázaném	55
<i>cvičení 6</i>	56
25. Přivlastňovací zájmena	58
26. Neodlučitelné předložky ל, ב s příponami	60
27. Znak určitého předmětu	60
<i>cvičení 7</i>	61
28. Osobní zájmena	63
29. Pravidelné sloveso (perfektum)	63
30. Další podstatná jména v obou stavech	65
<i>cvičení 8</i>	65
31. Singulár feminin s příponami	67
32. Ukazovací zájmena	69
33. Částice ו a předložka וְ s příponami	69
<i>cvičení 9</i>	70
34. Aktivní příděstí	72
35. Stará akuzativní koncovka תְּ	73
<i>cvičení 10</i>	73
36. Plurál podstatných jmen s příponami	75
37. Některá nepravidelná podstatná jména s příponami	78
38. Vlastnictví	79
<i>cvičení 11</i>	79
39. Imperfektum pravidelných sloves	81
40. Rozkazovací způsob	82
41. Záporný rozkaz neboli zákaz	82
<i>cvičení 12</i>	83
42. Infinitivy	85
43. Tázací תְּ	85
<i>cvičení 13</i>	86
44. Segolata	88
45. תְּ – „s“	89
46. Trpné příděstí	90
<i>cvičení 14</i>	90
47. Předložky s příponami plurálu	92
48. Kohortativ, jusiv	93
<i>cvičení 15</i>	93

49. Konsekutivní wāw	95
<i>cvičení 16</i>	97
50. Stavová slovesa	100
<i>cvičení 17</i>	101
51. Celkový popis pravidelného slovesa	103
52. Nif'al	105
<i>cvičení 18</i>	107
53. Pi'el	109
<i>cvičení 19</i>	110
54. Pu'al	113
<i>cvičení 20</i>	114
55. Hif'il	116
56. Hof'al	118
<i>cvičení 21</i>	119
57. Hitpa'el	121
<i>cvičení 22</i>	124
58. Zájmenné přípony perfekta	126
<i>cvičení 23</i>	129
59. Zájmenné přípony imperfekta	131
60. Vázaný infinitiv s příponami	133
<i>cvičení 24</i>	134
61. Vztažné zájmeno	136
62. Stupňování	137
63. Malý počet přídavných jmen	138
64. Změny vokalizace v pauze	138
<i>cvičení 25</i>	139
65. Slabé sloveso	141
66. Třídění slabých sloves	142
67. Slovesa 1. nún	142
<i>cvičení 26</i>	148
68. Slovesa נָתַן a לָקַח	150
<i>cvičení 27</i>	154
69. Slovesa 1. laryngály	157
<i>cvičení 28</i>	161
70. Slovesa 1. 'ālef	164
<i>cvičení 29</i>	166
71. Slovesa 2. laryngály	168
<i>cvičení 30</i>	173

72. Slovesa 3. laryngály	175
<i>cvičení 31</i>	179
73. Slovesa 3. 'ālef	182
<i>cvičení 32</i>	185
74. Některá dvojnásobně slabá slovesa	188
<i>cvičení 33</i>	191
75. Slovesa 1. jôḏ a wāw	193
<i>cvičení 34</i>	199
76. Slovesa 2. wāw a jôḏ	203
<i>cvičení 35</i>	209
77. Stavová slovesa 2. wāw	212
<i>cvičení 36</i>	214
78. Další dvojnásobně slabá slovesa	217
<i>cvičení 37</i>	222
79. Slovesa 3. hē', tj. 3. wāw a jôḏ	225
<i>cvičení 38</i>	229
80. Další dvojnásobně slabá slovesa	233
<i>cvičení 39</i>	237
81. Slovesa druhé zdvojené	241
<i>cvičení 40</i>	244
82. Defektní slovesa	247
<i>cvičení 41</i>	249
83. Číslovky	253
<i>cvičení 42</i>	255
 Dodatek	 259

Tabulky

1. Pravidelné sloveso	262
2. Pravidelné sloveso se zájmennými příponami	266
3. Slovesa 1. nûn	268
4. Slovesa 1. laryngály a 1. 'ālef	272
5. Slovesa 2. laryngály	274
6. Slovesa 3. laryngály	276
7. Slovesa 3. 'ālef	280
8. Slovesa 1. jôḏ a wāw	284
9. Slovesa 2. wāw a jôḏ	286
10. Slovesa 3. hē'	290

11. Slovesa druhé zdvojené	294
12. Slovesa dvojnásobně slabá	296
13. Maskulina	298
14. Feminina	302
15. Nepravidelná podstatná jména	303

Slovníky

Hebrejsko-český slovník	305
Česko-hebrejský slovník	325

Rejstřík	347
Označení a názvy knih hebrejské Bible	358

A. HEBREJSKÁ ABECEDA

Hebrejská abeceda se skládá z 22 souhlásek:

<i>tvar</i>	<i>jméno</i>	<i>přepis¹</i>	<i>číselná hodnota</i>
<i>na konci slova</i>			
א	'álef	'	1
ב בּ	Bêṭ, Vêṭ	b, v	2
ג גּ	Gímel, Ġímel	g, ġ	3
ד דּ	Dálet, Ďálet	d, ḏ	4
ה הּ	Hē'	h	5
ו וּ	Wāw	w	6
ז זּ	Zajin	z	7
ח חּ	Ĥêṭ	ḥ	8
ט טּ	Ṭêṭ	ṭ	9
י יּ	Jôd	j	10
כ כּ	Kaf, Chaf	k, ch	20
ל לּ	Lámed	l	30
מ מּ	Mêm	m	40
נ נּ	Nûn	n	50
ס סּ	Sámech	s	60
ע עּ	'ajin	'	70
פ פּ	Pē', Fē'	p, f	80
צ צּ	Cáḏê	c	90
ק קּ	Qôf	q	100
ר רּ	Rêš	r	200
ש שּ	Śin, Šin	ś, š	300
ת תּ	Tāw, Ṭāw	t, ṭ	400

¹ Výslovnost hlásek je uvedena v kap. B.

Tabulka ukazuje, že

1. šest souhlásek má dvojí tvar, totiž:

ב ג ד כ פ ת bez tečky, jsou-li třené (spirantní, úžinové),

a בּ גּ דּ כּ פּ תּ s tečkou, jsou-li ražené

(úplné vysvětlení je v kap. 8);

2. pět souhlásek má na konci slova zvláštní tvar. Na začátku nebo uprostřed slova mají tvary כּ נּ מּ פּ צּ, ale na konci slova ךּ םּ ןּ ףּ ץּ;

3. souhlásky jsou zároveň číslice³; jednotky reprezentují znaky א až ט, desítky י až צ, stovky ק až ת.

Složené číslice jsou vyjádřeny takto: 11 א"א (1+10), protože v hebrejštině píšeme odprava doleva; 12 יב (2+10), 13 יג (3+10) atd., 21 כא (1+20), 31 לא, 101 קא (1+100), 111 קיא (1+10+100), 121 קכא (1+20+100) atd., 201 רא (1+200), 211 ריא (1+10+200), 221 רכא (1+20+200) atd., 500 תק (100+400), 600 תר (200+400), 1000 תתר (200+400+400).

Poznámka: Číslo 15 se nepíše יה, nýbrž טו (6+9) a číslo 16 se nepíše יו, nýbrž טז (7+9). Kombinace יה a יי totiž připomínají jméno Boží (viz kap. 15).

B. VÝSLOVNOST SOUHLÁSEK

Výslovnost souhlásek je velmi důležitá, protože v hebrejské mluvnici na ní záleží mnoho pravidel.

- א (v přepisu ') je nehlasné zadržení dechu – asi jako české f'okně
- ב „b“, בּ „v“
- ג „g“, גּ (g) jako znělé „ch“ při nedbalém vyslovení „abych byl“
- ד „d“, דּ (d) jako v anglickém „the“
- ה „h“
- ו (w) jako anglické „w“; ve dvojhláskách (aw), (āw), (ēw), (īw), (âw), (îw) – viz pozn. v kap. 11 – a ve slově אִשׁוּׁר se ovšem וּ vyslovuje jako „u“ – pozn. překl.
- ז „z“

^{A.2} Toto koncové písmeno se píše s dvěma tečkami uvnitř ךּ, nenásleduje-li po něm samohláska. Pozn. překl.: Do koncového ךּ se toto tzv. š'wā' (kap. 5) píše jen pro odlišení od ךּ, ךּ a ךּ, přičemž nemá vliv na výslovnost. Viz též vysvětl. 5.3.

^{A.3} Toto užití není biblické, první stopy se nacházejí na makabejských mincích.

- ח (ħ) silná neznělá hrtanová souhláska, kterou vyslovíme průchodem vzduchu sevřenou spodní částí hrtanu; ve slově **רוּחַ** (rúah) „duch, dech, vítr“ je před ní zřetelné „a“
- ט „t“, přičemž jazyk je opřen o patro
 „j“
 „k“, כ „ch“
 „l“
 „m“
 „n“
 „s“
- (') třená znělá laryngála; na poslech krátký chraptivý zvuk
 „p“, פ „f“
 „c“; ve staré hebrejštině důrazné (emfatické) „s“, prepisované (š)
 (q) zadopatrové „k“
 „r“
 (š) „s“ dnes nerozlišené od ס
 „š“; s předchozím ש šlo původně o jedno písmeno ש
 ת „t“, ת (t) jako v anglickém „thin“

Rozlišujte pečlivě mezi znaky, které mají podobný tvar:

ב a כ	ג a נ	ך, ך a koncové ך	koncové ם a ם
ה a ח	ט a ט	י, י a koncové י	ע, צ a koncové ץ

C. ZNAMÉNKA SAMOHLÁSEK

	<i>Krátká</i>	<i>Dlouhá¹</i>
- Paṭaḥ	(a) jako ve slově „saň“	ַ Qāmeṣ (ā) jako ve slově „já“
ֶ Səgôl	(e) jako ve slově „sed“; ale	ֶ Cērê (ē) jako ve slově „mléko“
ֵ, םֵ, םֵ, םֵ	po řadě (è), (e ^h), (e') je	ֵ (ê) jako ē
	otevřené ē	ִ Hîreq (î) „í“ jako ve slově „mísa“
ִ Hîreq	(i) jako ve slově „lid“	ִ Šûreq (û) „ú“ jako ve slově „ústa“
ֹ Qibbûc	(u) jako ve slově „tudy“	ֹ Hôlem (ô) „ó“ jako ve slově „dóm“
ַ Qāmeṣ ḥāṭîf		ֹ (ō) jako ô
	(o) jako ve slově „moc“	ֹ, םֹ, םֹ po řadě (āj), (āw)

C.1 Vysvětl. překl.: K označení délky samohlásky slouží ^ (^), jde-li o *plné* (*neúplné*) psaní – lat. scriptio plena (defectiva).

Poznámky:

1. Samohlásky „á“ a „o“ jsou obě reprezentovány znaménkem ָ . O jeho rozlišení pojednává kap. 7. Do té doby ho budeme přepisovat ($\bar{a}$).

2. Většinou se samohlásková znaménka píše pod souhláskou – ָ ($\bar{b}$), ּ ($\bar{b}u$), ֿ ($\bar{b}e$), ale šûreq a plný ħôlem se píše vedle souhlásky – ֿֿ ($\bar{b}û$), ֿֿֿ ($\bar{b}ô$) – a neúplný ħôlem se píše nad ni ֿ^2 .

D. O PSANÍ

V hebrejštině píšeme zprava doleva: např. souhlásky l-m-d napíšeme למד ; s podepsanými samohláskami např. לָמַד ($\bar{l}ā\bar{m}ā\bar{d}$) nebo לְמֹד ($\bar{l}ā\bar{m}ō\bar{d}$).

Rozlišujeme otevřené (ָ , ּ) a zavřené (ֿ , ֿֿ , ֿֿֿ) slabiky. Jakmile známe samohlásky a souhlásky, je tvorba slabik snadná. Každá slabika se skládá ze souhlásky a samohlásky; nemůže začínat samohláskou¹.

Následující cvičení je pro usnadnění opatřeno transkripcí:

בָּנוּ בָּן בָּנוּתָם בָּנוּת בָּמוֹ בָּם בָּזוּז בָּזַז בָּז בָּדָד בָּד בָּ
 $\bar{b}ā\text{-}nū$ $\bar{b}ān$ $\bar{b}ā\text{-}mō\text{-}tām$ $\bar{b}ā\text{-}mōt$ $\bar{b}ā\text{-}mō$ $\bar{b}ām$ $\bar{b}ā\text{-}zūz$ $\bar{b}ā\text{-}zaz$ $\bar{b}az$ $\bar{b}ādād$ $\bar{b}ād$ $\bar{b}ā$

בָּנִים בָּנוֹת בָּר בָּרָד בָּהָר בֵּן בֵּין בֵּינֵי בֵּית בֵּיתוֹ
 $\bar{b}ā\text{-}nīm$ $\bar{b}ā\text{-}nōt$ $\bar{b}ār$ $\bar{b}ā\text{-}rād$ $\bar{b}ā\text{-}hār$ $\bar{b}ēn$ $\bar{b}ēn$ $\bar{b}ē$ $\bar{b}ē$ $\bar{b}ē\text{-}tō$ $\bar{b}ē\text{-}t$

בָּבֶל בְּהַרִּים גַּג גַּל גַּם גַּן גָּדוֹל גָּזַל גָּזַל גָּבִים דָּבָר
 $\bar{b}ā\text{-}vel$ $\bar{b}e\text{-}hā\text{-}rīm$ $\bar{g}a$ $\bar{g}al$ $\bar{g}am$ $\bar{g}an$ $\bar{g}ā\text{-}dōl$ $\bar{g}ē\text{-}zel$ $\bar{g}ā\text{-}zal$ $\bar{g}ā\text{-}zāl$ $\bar{g}ē\text{-}vīm$ $\bar{d}ā\text{-}vār$

דָּבָר דָּבַר דָּגַל דֹּדִים דָּל דָּמִים דִּין דֹּר דֹּרוֹת דֹּרוֹתָם
 $\bar{d}ō\text{-}vēr$ $\bar{d}ō\text{-}vēr$ $\bar{d}e\text{-}gel$ $\bar{d}ō\text{-}dīm$ $\bar{d}al$ $\bar{d}ā\text{-}mīm$ $\bar{d}īn$ $\bar{d}ōr$ $\bar{d}ō\text{-}rōt$ $\bar{d}ō\text{-}rō\text{-}tām$

^{C.2} Vysvětlivka překladatele: V originále této gramatiky a v jiných starších tiscích, setkalo-li se ħôlem a ש , bylo zvykem užívat jen jedné tečky: מֹשֶׁה ($mōšeh$) „Mojžíš“. Podobně ש v těchto tiscích znamená též šō: שָׂנֵא ($šōnē'$) „nepřítel“. ש pak znamená buď šō nebo ôs: שֹׁמֵר ($šōmēr$) „strážce“, עֹשֶׂה ($'ōšeh$) „činící“. Od 3. vydání Kittelovy Bible se tiskne podle starých masoretských rukopisů: מֹשֶׁה , שָׂנֵא .

^{D.1} O výjimce ֿ viz kap. 21.2 a).

^{D.2} Podoba na konci slova: viz kap. A.2.